

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

Stanislav Mach

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Metody výuky učitelů při distanční výuce v období pandemie

Bakalářská práce

Autor:	Stanislav Mach
Studijní program:	B0114A300063 Učitelství praktického vyučování
Specializace:	B0114A300063 Učitelství praktického vyučování
Forma studia:	Kombinovaná
Vedoucí práce:	Mgr. Irena Loudová, Ph.D.
Oponent práce:	Mgr. Olga Kesnerová Řádková, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Stanislav Mach
Studium:	P20K0271
Studijní program:	B0114A300063 Učitelství praktického vyučování
Studijní obor:	Učitelství praktického vyučování
Název bakalářské práce:	Metody výuky učitelů při distanční výuce v období pandemie
Název bakalářské práce AJ:	Teaching methods for teaching staff in distance learning during the pandemic

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na metody výuky v distančním vzdělávání v době pandemie. Teoretická část vychází z odborné literatury, definuje distanční způsob výuky a podává přehled základních metod výuky. Podstatu praktické části bakalářské práce tvoří dotazníkové šetření mezi učiteli s cílem zjistit, jaké metody výuky využili učitelé při distanční výuce a polostrukturovaný rozhovor o pozitivích a negativích využitých metod výuky v distanční výuce. Cílem práce je popsat konkrétní zkušenosti učitelů s využitím jednotlivých metod výuky, a přispět tak ke zkvalitnění distanční výuky do budoucna.

BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998.

KALHOUS, Z., OBST, O. a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2009.

Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2020). Dostupné z:

<https://www.msmt.cz/metodika-pro-distancni-vzdelavani>

Vzdělávání na dálku v ZŠ a SŠ. Česká školní inspekce. (2020). Dostupné z:

•

LERNER, I. J. (1986). *Didaktické základy metod výuky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

ČERNÝ, M. CHYTKOVÁ, D., MAZÁČOVÁ P., ŠIMKOVÁ, G. *Distanční vzdělávání pro učitele*. 1. vyd. Brno: Flow, 2015. ISBN 978-80-905480-7-7.

WHO. (n.d.). *Coronavirus disease (COVID-19) pandemic*. <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov>

Zadávací pracoviště: Katedra pedagogiky a psychologie,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Irena Loudová, Ph.D.

Oponent: Mgr. Olga Kesnerová Řádková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 23.2.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedl všechny prameny, z kterých jsem vycházel.

V Hradci Králové dne 28. 2. 2023

Anotace

MACH, STANISLAV. *Metody výuky učitelů při distanční výuce v období pandemie*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 30 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zaměřuje na metody výuky v distančním vzdělávání v době pandemie v roce 2020 a roce 2021.

Teoretická část vychází z odborné literatury, definuje distanční způsob výuky a podává přehled základních metod výuky.

Podstatu praktické části bakalářské práce tvoří jednak dotazníkové šetření mezi učiteli, jehož cílem je zjistit, jaké metody výuky využili učitelé při distanční výuce, jednak polostrukturovaný rozhovor o pozitivních a negativních využitých metod výuky v distanční výuce.

Cílem práce je popsat konkrétní zkušenosti učitelů s využitím jednotlivých metod výuky a přispět tak ke zkvalitnění distanční výuky do budoucna.

Klíčová slova: distanční vzdělávání, metody výuky, pandemie

Annotation

MACH, STANISLAV. *Teaching methods for teaching staff in distance learning during the pandemic*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2023. 30 pp. Bachelor Thesis.

This bachelor thesis focuses on teaching methods in distance learning during a pandemic

The theoretical section is based on scientific literature, defines the distance method of teaching and gives an overview of basic teaching methods.

The essence of the practical part of the bachelor's thesis consists of a teacher-to-teacher survey to determine what teaching methods teachers have used in distance teaching as well as a semi-structured conversation about the positives and negatives of the teaching methods used in distance teaching.

The aim of the work is to describe the specific experiences teachers have whilst using individual teaching methods and thus contribute to improving distance learning in the future.

Key words: distance learning, teaching methods, pandemic

Poděkování

Děkuji vedoucí práce Mgr. Ireně Loudové, PhD. za odborné vedení, cenné rady a čas, který věnovala konzultacím při zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH	
ÚVOD	9
1 DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A DISTANČNÍ STUDIUM.....	11
1.1 POJEM DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
1.2 POJEM DISTANČNÍ STUDIUM	11
2 DISTANČNÍ VÝUKA V LETECH 2020 – 2021	11
3 VÝUKOVÉ METODY.....	13
3.1 DEFINICE POJMU VÝUKOVÁ METODA	13
3.2 KLASIFIKACE VÝUKOVÝCH METOD.....	14
3.3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH METOD A FOREM VÝUKY.....	16
4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	19
5 PRAKTICKÁ ČÁST	20
5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	20
5.2 RESPONDENTI DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	20
5.3 POPIS DOTAZNÍKU	21
5.4 ROZBOR VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	23
5.4.1 Výsledky	23
5.4.2 Shrnutí výsledků a srovnání	37
6 ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	40
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	41
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	43
SEZNAM GRAFŮ	44
SEZNAM PŘÍLOH.....	45

ÚVOD

Ještě před třemi lety většina společnosti téměř neznala pojem distanční výuka. Někteří se s uvedeným pojmem setkali teoreticky, většinou při vysokoškolském studiu, jiní ani tam ne. Alespoň v mém okolí.

Veliký zlom v tomto směru přinesl u nás rok 2020. Nečekaně a zásadně. Svět poznal onemocnění, které je všeobecně označované jako Covid-19 a které se rozšířilo takovým způsobem, že bylo vyhodnoceno jako pandemie. Vzhledem k závažnosti onemocnění Covid-19 a dopadu na lidský organismus přišla řada zákazů a omezení. Dotkla se všech oblastí lidského života. Všechny věkových skupin obyvatelstva, všech oborů lidské činnosti, všech běžných lidských úkonů. Velice zásadně změnila i fungování škol.

Doba pandemie Covid-19 přinesla distanční výuku nejen do vysokoškolského studia, kde se dalo předpokládat, že v určité míře je tato forma výuky u určitého okruhu studentů využívána, ale přinesla plošně distanční výuku i na střední, a dokonce i základní stupeň vzdělávání.

Změna z tradičního způsobu vzdělávání prezenčním způsobem proběhla ze dne na den a zasáhla nejen učitele a jejich žáky, ale celé rodiny a jejich fungování. Byla to doba doposud nepředstavitelných omezení, ale na druhou stranu i nečekaných výzev. A právě školství čelilo výzvám nesmírně inspirativním a inovativním.

Učitelé všech stupňů vzdělávání byli těmi, kteří se s vůlí sobě vlastní pustili do řešení situace naplno. Jak mnozí zmiňovali – jednak jim nic jiného nezbyvalo, jednak cítili v nové situaci osobní výzvu – nezklamat sebe ani své žáky, poprat se s novinkami, které distanční výuka přinášela.

Není pochyb o tom, že výuka je velmi náročný proces, představuje zejména na základních a středních školách významnou náplň práce učitelů, a proto přizpůsobení se nové situaci při výuce distančním způsobem mě motivačně vedlo k sepsání této bakalářské práce, jejímž cílem je zmapovat, jaké změny v používání metod výuky učitelé na základních a středních školách v souvislosti s distanční výukou zaznamenali.

Práci jsem si rozdělil do dvou částí. V první, teoretické části, se budu zabývat vymezením základních pojmů z oblasti distančního vzdělávání a výukových metod. Z nejnovější odborné literatury uvedu informace o průběhu distanční výuky v České republice v letech 2020 – 2021 a o jejich specifikách. Tato teoretická kompilativní část nemá za cíl podat kompletní zpracování dané problematiky, ale má sloužit jako teoretický

podklad k druhé, praktické části bakalářské práce, která pracuje s konkrétními daty, s jejichž pomocí zjistí, jaké metody výuky učitelé používali v době před pandemií při prezenční výuce a jaké v době pandemie při distanční formě výuky. Obě zjištění pak porovná a vyhodnotí.

1 DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A DISTANČNÍ STUDIUM

1.1 POJEM DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Pojem *distanční vzdělávání* můžeme v té nejobecnější rovině definovat jako formu studia, která je zprostředkována médii - dříve to byl telefon, rozhlas, televize, dnes je to především počítač, hlavně internet a elektronická pošta. „*Na středních a vyšších odborných školách se jim rozumí samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popř. spojené s individuálními konzultacemi.*“ (Pedagogický slovník, 2013, s. 55). Pro vysokoškolské studium je distanční vzdělávání definováno jako „*samostatné studium účastníků, zpravidla bez prezenčního kontaktu studujících s vyučujícími.*“ (Pedagogický slovník, 2013, s. 55). Distanční vzdělávání je uskutečňováno pomocí speciálních učebních materiálů, které jsou někdy nazývány jako studijní opory. Dále se využívají počítačové programy, podpora lektorů a konzultantů aj.

1.2 POJEM DISTANČNÍ STUDIUM

Pojem *distanční studium* lze definovat jako jednu ze tří forem vysokoškolského studia, která existuje vedle formy prezenčního studia a studia kombinovaného. Forma distančního studia „*musí být délkou i obsahem shodná s prezenční formou, liší se však používanými vyučovacími metodami (včetně e-learningu) a speciálními studijními oporami.*“ (Pedagogický slovník, 2013, s. 55). Fyzicky student ve škole přítomný není, jeho studium probíhá doma. Elektronicky pak konzultuje s učiteli výsledky své domácí práce, řešení zadaných úkolů. Ve škole je fyzicky přítomen zpravidla jen na vykonání zkoušek (Pedagogický slovník, 2013).

2 DISTANČNÍ VÝUKA V LETECH 2020 – 2021

Při definování pojmu distanční vzdělávání lze vysledovat, že tento způsob vzdělávání je uváděn v souvislosti s vysokoškolským, popř. středoškolským typem studia. Ovšem u vzdělávání základního konkrétní zmínku o distanční výuce v základním školství nenajdeme, i když definici můžeme obecně vztáhnout na všechny druhy studia, tedy i na

vzdělávání základní. Lze proto předpokládat, že u základního vzdělávání zůstává distanční výuka v teoretické rovině.

Dne 11. března 2020 v souvislosti s nařízeními vlády České republiky během pandemie Covid-19 nastala zcela výjimečná situace, se kterou se školy, žáci ani jejich rodiče ještě nesetkali, takže na ni nebyli ani připraveni. Zákaz fyzické přítomnosti žáků základních a středních škol ve školách s sebou přinesl úkol hledat způsob, jak zajistit vzdělávání žáků.

V době, která je prakticky neodmyslitelně spojená s digitálními technologiemi, se nabízela cesta využití právě digitálních technologií i pro zajištění výuky žáků a studentů, jejichž fyzická přítomnost ve školách byla zakázána – základní školství nevyjímaje. Distanční výuka nabyla zcela konkrétních podob a pojem distanční vzdělávání se šířil celou společností. Díky masovému používání digitálních technologií v běžném životě byla možnost využít pro výuku na dálku právě digitální technologie přirozenou volbou způsobu, jak zajistit žákům a studentům výuku.

Mnoho škol nejdříve rozhodovalo, jaké komunikační kanály využít vzhledem ke zkušenostem svých žáků s používáním počítačové techniky na jednotlivých konkrétních školách. Došlo k volbě určitého komunikačního prostředí, mezi nimiž byly převážně Microsoft Teams, Google Classroom, Bakaláři, WhatsApp a elektronická pošta.

Školy se zároveň snažily zjistit, jaké jsou podmínky v rodinách jednotlivých žáků, aby na ně mohly během přípravy vzdělávání i jeho vlastního průběhu reagovat. Podle zjištění České školní inspekce byla na většině škol již po třech týdnech od zákazu fyzické přítomnosti žáků ve vzdělávání situace určitým způsobem stabilizována (Vzdělávání na dálku v ZŠ a SŠ, 2020).

„Vzdělávání na dálku znamenalo pro školy především zásadní změny v organizaci vzdělávacího procesu, protože musely často volit zcela odlišné organizační formy, než je obvyklá a dominující frontální výuka apod.“ (Vzdělávání na dálku v ZŠ a SŠ, 2020, s. 8). Způsob práce učitelů v distančním vzdělávání bylo nutné přizpůsobit nebo upravit také vhodnou volbou výukové metody. Praktická část této bakalářské práce právě toto hledisko výukového procesu v době distančního vzdělávání bude mapovat.

3 VÝUKOVÉ METODY

3.1 DEFINICE POJMU VÝUKOVÁ METODA

Metoda, z řeckého *meta hodos* znamenající cesta kam, „je způsob, jak dosáhnout jistého předem stanoveného cíle.“ (Filosofický slovník, 1995, s. 269). V nejobecnější rovině je tedy pojem metoda chápána jako cesta k cíli.

Výukovou metodu, nebo také vyučovací metodu definuje Pedagogický slovník jako určitý postup, cestu, způsob vyučování (řec. *methodos*). „Charakterizuje činnost učitele vedoucí žáka k dosažení stanovených vzdělávacích cílů.“ (Pedagogický slovník, 2013, s. 355).

J. Maňák a V. Švec vymezují výukovou metodu jako „*uspořádaný systém vyučovacích činností učitele a učebních činností žáků směřujících k dosažení stanovených výchovně-vzdělávacích cílů.*“ (Maňák, Švec, 2003, s. 23).

Výukový proces představuje specifickou situaci, ve které „*metoda vystupuje především jako způsob jednání učitele a žáků v intencích edukačního procesu.*“ (Maňák, 2001, s. 4). Protože se při snaze dosáhnout určitého cíle vychází nejen z teoretického základu, ale především z aktuální situace - z aktuální potřeby, problému, aktuálních podmínek, dostupných prostředků – hledají se stále účinnější metody nebo se modifikují postupy už osvědčené a „*otázka optimálních metod se musí ve všech případech řešit znovu, protože mechanické uplatňování metod, nepřihlízející ke změněným okolnostem, nepřináší očekávané výsledky. [...] Okolnosti, které determinují výukové metody, vytvářejí jejich četné variace.*“ (Maňák, 2017, s. 4)

Existují různé klasifikace výukových metod. V literatuře jsou nejčastěji uváděné a citované přístupy k členění výukových metod Josefa Maňáka. V další kapitole bakalářské práce se proto zaměříme na klasifikaci výukových metod podle Maňáka a uvedeme několik dalších možností, jak členit výukové metody podle některých dalších autorů.

3.2 KLASIFIKACE VÝUKOVÝCH METOD

Roztřídit výukové metody a vytvořit jejich přehled lze udělat na základě odborné literatury z mnoha hledisek, protože množství výukových metod je neobyčejně široké. „Pro pedagoga má přehled výukových metod značný význam, neboť výstižnou klasifikací si ozřejmuje podstatu a funkce jednotlivých metod.“ (Maňák, Švec, 2003, s. 46) Může tak z existujících metod vybírat ty, které při své praxi využije, a postupně zvládat takové, které zatím nebyl schopen využívat. Nebo poslouží k inovaci metod dosud používaných. Tím přehled výukových metod může přispívat ke zkvalitňování procesu výuky.

Josef Maňák klasifikuje výukové metody použitím kombinovaného pohledu a rozlišuje tři skupiny výukových metod, a to metody klasické, aktivizující a komplexní. (Maňák, Švec, 2003, s. 48) Člení je takto:

1) Klasické výukové metody

- a) Metody slovní
 - Vyprávění
 - Vysvětlování
 - Přednáška
 - Práce s textem
 - Rozhovor
- b) Metody názorně-demonstrační
 - Předvádění a pozorování
 - Práce s obrazem
 - Instruktaž
- c) Metody dovednostně-praktické
 - Napodobování
 - Manipulování, laborování a experimentování
 - Vytváření dovedností
 - Produkční metody

2) Aktivizující metody

- a) Metody diskusní
- b) Metody heuristické, řešení problémů
- c) Metody situační
- d) Metody inscenační
- e) Didaktické hry

3) Komplexní výukové metody

- a) Frontální výuka
- b) Skupinová a kooperativní výuka
- c) Partnerská výuka
- d) Individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků
- e) Kritické myšlení
- f) Brainstorming
- g) Projektová výuka
- h) Výuka dramatem
- i) Otevřené učení
- j) Učení v životních situacích
- k) Televizní výuka
- l) Výuka podporovaná počítačem
- m) Sugestopedie a superlearning
- n) Hypnopedie

Využívána je také klasifikace metod výuky podle I. J. Lerner (1986). Ten uvádí pět metod výuky:

- 1) Informačně-receptivní metoda
- 2) Reprodukční metoda.
- 3) Metoda problémového výkladu.
- 4) Heuristická metoda.
- 5) Výzkumná metoda.

Jedná se o rozčlenění výukových metod podle charakteru poznávacích činností žáka při osvojování obsahu vzdělávání a ze základní charakteristiky činnosti učitele, který tuto činnost ve výuce organizuje. Je to základní členění, formy vyjádření uvedených metod i prostředky realizace jsou různé. (Kalhous, Obst, 2009)

Klasifikovat metody učení lze také na základě různých teorií učení, tedy podle toho, z jaké představy o podstatě a podmínkách učení vycházejí. S naším pojetím výuky funkčně koresponduje například klasifikace B. R. Joyce a E. F. Calhounové (1996), označuje však *modely vyučování*, nepoužívá termíny metody a formy výuky. Jde např.

o behaviorální modely, personální (humanistické) modely, sociální modely nebo skupinu kognitivních (informačních) modelů. (Kalhous, Obst, 2009)

Představení vybraných klasifikací metod výuky naznačuje, že kritérií pro klasifikaci je velké množství a našim záměrem není podat komplexní přehled, ale poukázat na složitost problematiky klasifikace metod výuky a možnost vidět proces výuky z mnoha stran.

Podle Maňáka jakkoliv detailní přehled výukových metod neznamená, že pro daný účel bude vybrána ta nejvhodnější metoda. Je nutné promyšleně volit takové metody, které vycházejí z logiky věci a objektivních kritérií pro aktuální záměr a vedou k aktuálnímu cíli. Volba metody by se ale neměla stát mechanickou záležitostí, to vede ke stereotypu ve výuce. Na základě subjektivních zkušeností učitele je vhodné doporučené metody modifikovat či variovat. (Maňák, Švec, 2003)

3.3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH METOD A FOREM VÝUKY

Výklad se podle Pedagogického slovníku ve vzdělávacích procesech uplatňuje v několika funkcích. Ve smyslu výkladu učitele nebo učebnice je to „*způsob prezentace didaktické informace. Hlavním účelem je vysvětlování učiva žákům. Musí mít tedy přiměřené parametry obtížnosti textu, aby byl srozumitelný pro žáky určitého věku.*“ (Průcha, 2013, s. 348)

Brainstorming je z anglického doslova „bouření mozků“ a je to jedna z technik rozvíjejících tvořivé myšlení. Měla být původně určená pro ekonomy nebo konstruktéry, obecně pro řídicí pracovníky. Ale v současnosti má širší použití, např. ve vyučování jako aktivizující prvek. Opírá se o skupinovou diskuzi a skupinové řešení problémů. „*První fáze staví na spontánním produkování nápadů, inspirujících myšlenek, netradičních řešení, přičemž je zakázáno nápady hodnotit, kritizovat, omezovat. Teprve ve druhé fázi se nápady analyzují, seskupují, modifikují, dopracovávají s cílem nalézt co nejlepší (netradiční) řešení.*“ (Průcha, 2013, s. 30) Brainstorming je označován také jako burza dobrých nápadů. Po oznámení problému každý z účastníků „*bezprostředně, bez jakýchkoliv dalších úvah či zábran vysloví svůj nápad na možné řešení*

problému.“(Kalhous, Obst, 2009, s. 326) Následně probíhá kritika jednotlivých nápadů a hledá se optimální řešení.

Ledolamky, anglicky označované icebreakers, jsou rozechřívací, někdy seznamovací hry, které pomáhají navodit příjemnou atmosféru a aktivizovat žáky. Používají se na začátku vyučovací jednotky.

Procvičování definuje Pedagogický slovník jako *„činnost žáka spočívající v opakovaném vykonávání kognitivních či senzomotorických činností, které se učí.“* (Průcha, 2013, s. 221) Cílem procvičování je zdokonalovat se v dané činnosti, ale zároveň také umět ji samostatně, promyšleně používat i tehdy, pokud se mění podmínky. Procvičování je rovněž *„činnost učitele, při níž řídí výše uvedenou činnost.“* (Průcha, 2013, s. 221) Učitel žákům zadává různé učební úlohy, problémové situace, cvičení apod. s tím, že klesá míra vnější pomoci. To proto, aby byl žák veden k porozumění a aby docházelo k transferu učení.

Přednáška je podle Pedagogického slovníku *„forma výuky obvyklá na vysoké škole, při níž vyučující převážně monologickým způsobem objasňuje studentům určité téma v rámci studijního oboru.“* (Průcha, 2013, s. 228)

Problémová metoda je metoda vyučování, *„ resp. typ výuky, která začleňuje řešení problémů samotnými žáky jako prostředek jejich intelektového rozvoje.“* (Průcha, 2013, s. 220) Problémová metoda je do určité míry realizována při každé školní výuce, ale vzhledem k náročnosti, která se klade na žáky, ale také vzhledem k náročnosti přípravy učitele a na časový rozsah se v běžné školní výuce využívá jen doplňkově. Pojem řešení problému je pak definován jako postup, který začíná rozpoznáním, uvědoměním si problému, pokračuje analýzou problému, jeho zařazením do určité třídy, srovnáním s dosavadními zkušenostmi při řešení podobných problémů, následuje formulování hypotéz, hledání vhodného postupu, případně přeformulování problému, vlastní řešení, kontrola průběhu a výsledku řešení. (Průcha, 2013)

Kladení otázek patří mezi základní prvky pedagogické komunikace. Na otázku můžeme pohlédnout z různých stran. Kladení otázek učitelem má podle Pedagogického slovníku *„důležité didaktické funkce (aktivovat a kontrolovat žáky aj.) a tvoří přibližně 20 % učitelovy verbální činnosti.“* (Průcha, 2013, s. 185)

Práce s textem je součástí různých vzdělávacích procesů. „*Zahrnuje nejen kompetenci jedince s hotovými texty zacházet, zpracovávat je, ale také dovednost různé typy textů vytvářet adekvátně k účelům.*“ (Průcha, 2013, s. 214) Práce s textem je součástí čtenářské gramotnosti a představuje ve školním vzdělávání předpoklad pro realizaci vzdělávání vůbec.

Práce ve skupinách je organizační forma výuky. „*Vytváření skupin je uplatňováno především při problémové metodě ve výuce a při týmovém řešení učebních úloh.*“ (Průcha, 2013, s. 265) Při tomto skupinovém vyučování žáci pracují ve skupinkách, které jsou vytvořeny na základě různorodých kritérií, jakými mohou být náročnost úkolu, tempo práce, charakter činnosti, ale i jiné. Pedagogický slovník definuje také skupinové učení jako „*učení, které probíhá v rámci malé sociální skupiny. Skupina může vzniknout spontánně nebo ji vytváří učitel podle různých hledisek (výkonnost žáků, pohlaví, dovednost spolupracovat aj.)*.“ (Průcha, 2013, s. 265) Skupina přináší mnoho výhod, protože obvykle usnadňuje učení zúčastněných osob. Ve skupině mohou diskutovat o tom, jak problém řešit, navrhují, jaké různé přístupy zvolit, okamžitě mají zpětnou vazbu na své řešení od ostatních členů skupiny, mohou si práci rozdělit, mezi sebou se mohou i kontrolovat, spolupracují, povzbuzují se, objevují chyby, vysvětlují si nejasnosti, vzájemně se učí a hlavně – mají společný cíl.

Didaktická hra je definována jako „*analogie spontánní činnosti dětí, která sleduje (pro žáky ne vždy zjevným způsobem) didaktické cíle.*“ (Průcha, 2013, s. 51) Místem, kde se didaktická hra využívá, je nejen učebna, ale i tělocvična, hřiště, příroda. Didaktická hra má svá pravidla, je průběžně řízena, v závěru je vyhodnocení, určena je skupinám žáků, ale i jednotlivcům. „*Její předností je stimulační náboj, neboť probouzí zájem, zvyšuje angažovanost žáků na prováděných činnostech, podněcuje jejich tvořivost, spontaneitu, spolupráci i soutěživost.*“ (Průcha, 2013, s. 52) Didaktická hra žáky nutí využívat různé poznatky a dovednosti a také zapojovat své životní zkušenosti. Pedagog funguje jako organizátor, ale i pozorovatel.

Rozbor řešení je další metodou, která je ve vyučovacím procesu hojně využívána. Řešení úloh je v Pedagogickém slovníku popsáno jako postup, který má minimálně čtyři základní fáze. V první fázi jde o přijetí úlohy, „*tj. pochopení subjektivního významu řešení, odhadnutí vlastních možností,*“ ve druhé fázi probíhá „*orientace v úloze, tj. určení zadaných a hledaných prvků, rekonstruování struktury úlohy, formulování hypotéz,*

sestavení plánu řešení,“ ve třetí fázi pak nastává *„vlastní řešení úlohy, tj. úvaha o počtu řešení, volba postupu, přenos a aplikace dovedností, průběžná kontrola, reagování na chybu,*“ ve čtvrté fázi je to *„kontrola výsledku řešení.“* (Průcha, 2013, s. 253)

Experiment ve školním vyučování je vlastně pokus, při kterém žáci pod vedením učitele pozorují určitý jev a jeho průběh a výsledky zaznamenávají a hodnotí.

Dramatizace je využívání prvků a postupů dramatického umění ve výchově nebo vzdělávání. U žáků podporuje osobnostní a sociální rozvoj. *„Využívá dramatické inspirace a schopnosti člověka jednat v navozených situacích obdobně jako ve skutečných.“* (Průcha, 2013, s. 60) Jako dramatická výchova představuje progresivní součást kurikula vzdělávání, je součástí Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání. Při dramatizaci se využívá schopnosti lidí jednat v navozených situacích podobně, jak by se chovali v situacích skutečných. Znovu tak lze prožívat nebo zažívat momenty, které člověk v životě už zažil, které by chtěl řešit ale jinak, může se nad nimi zamýšlet, hrát různé role a situace vidět z jiného úhlu pohledu. Lze si tak nacvičit možné různé reakce a zamyslet se nad dopady jednotlivých reakcí. Lépe pochopí city, myšlenky i motivy jiných lidí. S tím pak souvisí spolupráce, vzájemné porozumění nebo společné hodnoty.

4 ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce byla zaměřena na základní charakteristiku pojmu distanční vzdělávání a distanční studium, které definovala s použitím odborné literatury. V základních rysech popsala období distanční výuky z let 2020 až 2021 a s pomocí odborné literatury specifikovala hlavní změny, které distanční výuka přinesla.

Zaměřila se dále na definici pojmu výuková metoda a předložila klasifikaci výukových metod podle vybraných teorií.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

V této stěžejní kapitole se seznámíme s dotazníkovým šetřením, jeho cílem, charakterizujeme výzkumný soubor a popíšeme, jak probíhal sběr a zpracování dat. V konečné fázi uvedeme vyhodnocení dotazníkového šetření a doplníme ho o rozšiřující informace získané z osobních rozhovorů s učiteli, kteří se do distanční výuky v letech 2020 a 2021 přímo zapojili.

5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Předmětem dotazníkového šetření se stala problematika výukových metod. Dotazník byl vytvořen v elektronické podobě v aplikaci Google Forms. Obsahuje 27 otázek, z nichž 15 otázek vyžaduje odpovědět zaškrtnutím odpovědi výběrem z nabídnutých možností, 12 otázek je bez možnosti volby z předem uvedených možností a odpovědi je nutné doplnit vlastními slovy. Tento způsob kombinace odpovědí dvojího druhu byl zvolen záměrně, aby respondenti měli prostor i k jiné odpovědi, než jaká se nabízí v jednotlivých bodech otázek. Dotazník se tím snažil zachytit co největší škálu možností, ale zároveň usnadnit respondentům práci při vyplňování dotazníku a podpořit tak jejich ochotu zapojit se do dotazníkového šetření. Rozesílání dotazníku bylo provedeno elektronicky, elektronickou poštou.

Dotazník, který jsem sestavil, je podrobně představen v kapitole 5.3.

5.2 RESPONDENTI DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Respondenty dotazníkového šetření byli učitelé základních a středních škol bez jejich bližšího rozčlenění či specifikace. Šetření probíhalo koncem roku 2022, bylo zcela dobrovolné a anonymní. Záměrem byla snaha získat taková data, která poskytnou skutečně jen ti, kteří o problematiku mají zájem a nejsou k vyplňování nijak přímo, nebo nepřímou donuceni. Do dotazníkového šetření se takto dobrovolně zapojilo 80 učitelů.

5.3 POPIS DOTAZNÍKU

Dotazník s názvem Metody výuky byl sestaven na základě konzultací s učiteli, kteří se v době distančního způsobu vzdělávání v letech 2020 – 2021 sami na výuce podíleli a měli proto možnost posoudit srozumitelnost a formulační přesnost dotazů.

Obsahem dotazníku jsou otázky směřující do období distanční výuky a také do období před lety 2020 – 2021, kdy distanční výuka na základních a středních školách neprobíhala, a šlo tak o výuku prezenční. Otázky se zaměřují na výukové metody, typ školy, na které respondent pracuje, a na možnosti učitelů rozšířit si své znalosti a dovednosti ve sledovaném období distančního vzdělávání.

Dotazník obsahuje tyto otázky:

1. Působíte na základní, nebo střední škole?
2. Kterých 5 metod výuky používáte nejčastěji při prezenční výuce?
3. Které z metod jste **nepoužíval/a** v době distanční výuky (2020 – 2021)?
4. Které metody výuky jste naopak v době **distanční výuky** používal/a nejčastěji?
5. Jakou metodu výuky jste v době **distanční výuky** použil/a nově, popř. výrazně častěji než v době předcházející (do r. 2020)?
6. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k seznámení s *novou látkou*?
7. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při **distanční výuce** k seznámení s *novou látkou*?
8. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k *procvičování již probraného učiva*?
9. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při **distanční výuce** k *procvičování již probraného učiva*?
10. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** pro zadávání k *rozšiřujícího učiva*?

11. *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při **distanční výuce** pro zadávání k *rozšiřujícího učiva*?
12. Využil/a jste možnost rozšířit své dovednosti v oblasti metod výuky při **distanční výuce**?
13. Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, *co Vás k tomu vedlo*?
14. Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, *jakým to bylo způsobem*?
15. Jak byste vyjádřil/a své hodnocení období distanční výuky z hlediska přístupu k metodám výuky?

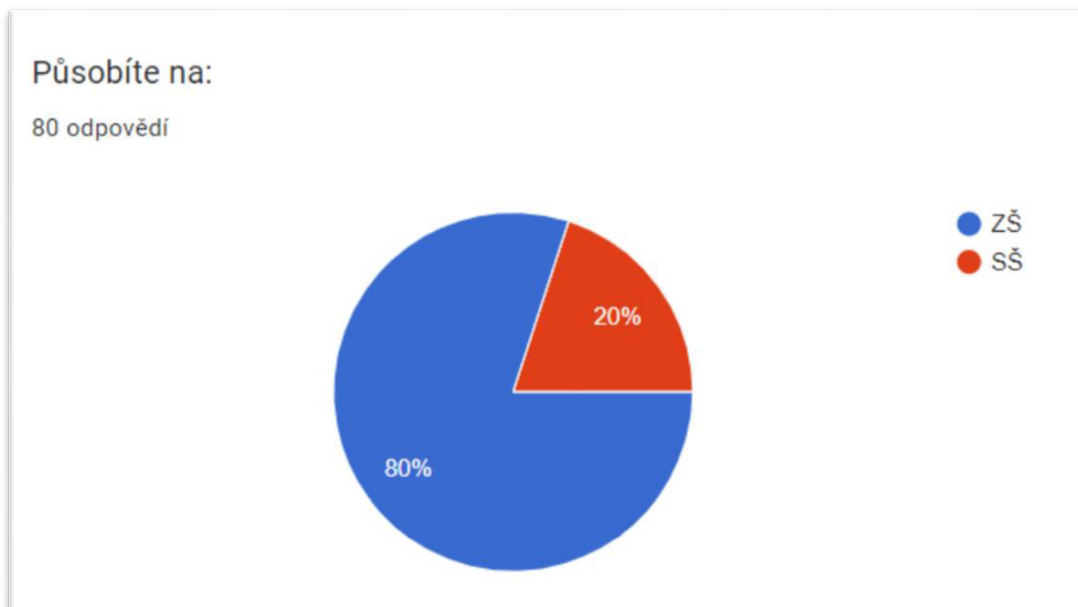
Uvedených 15 otázek nabízí respondentům možnost výběru z možností. Možná byla volba z těchto předdefinovaných odpovědí: *vyprávění, výklad, přednáška, kladení otázek, didaktická hra, diskuze, práce s textem, ukázka příkladu, prezentace, rozbor řešení, brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma), ledolamky (seznamovací či rozehrívací hry k aktivizaci žáků), experiment, video, problémová metoda – metoda řešení problému, dramatizace, nácvik pohybových aktivit, jiné*.

Zbývajících 12 otázek má stejný, společný, charakter, protože nabízejí možnost doplnit svou odpověď stručnou vlastní formulací, popř. uvést další možnost, která se v nabízených možnostech nevyskytovala. Má tuto podobu: *Pokud jste uvedl/a „jiné“, napište jaké*.

5.4 ROZBOR VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

5.4.1 Výsledky

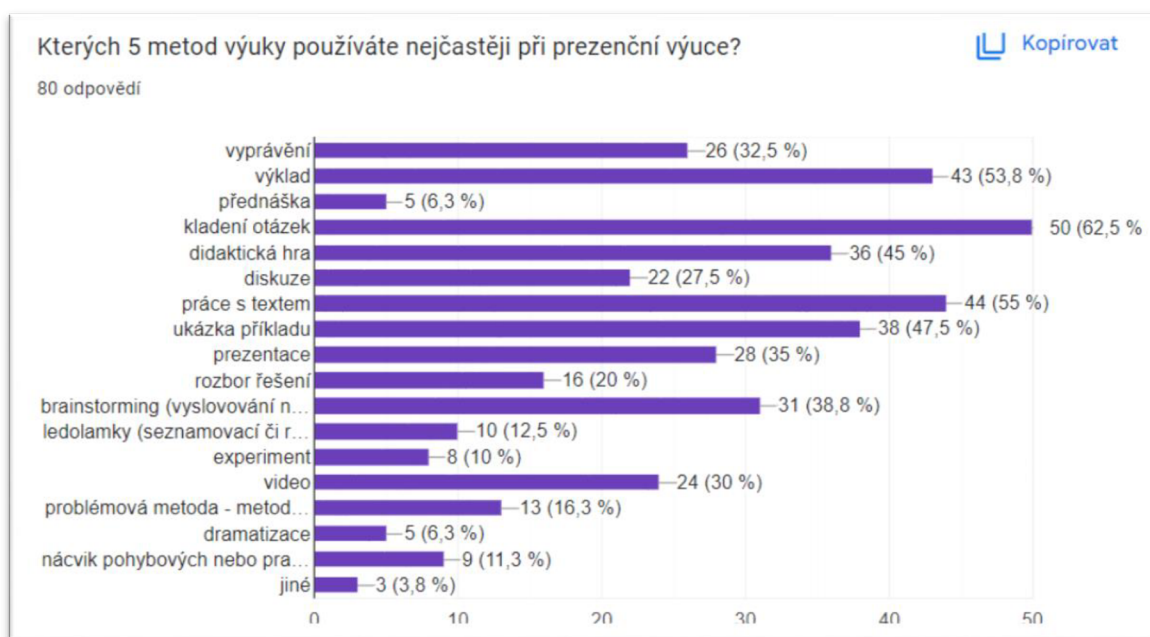
Graf 1 – Otázka č. 1: Působíte na ZŠ, nebo SŠ?

Otázka č. 1 – Působíte na ZŠ, nebo SŠ?

První otázka dotazníku určeného pro učitele základních a středních škol zjišťovala, kolik učitelů z určených druhů škol se do dobrovolného dotazníkového šetření zapojilo. Z celkového počtu 80 respondentů pracuje 80 % (64 z 80) jako učitel na základní škole a 20 % (16 z 80) jako učitel na střední škole. Přestože podstata obsahu této otázky nebyla záměrem našeho šetření, otázka byla přidána jako doplňující zajímavost o zastoupení respondentů podle druhu školy.

Graf 2 – Otázka č. 2: Kterých 5 metod výuky používáte nejčastěji při prezenční výuce?

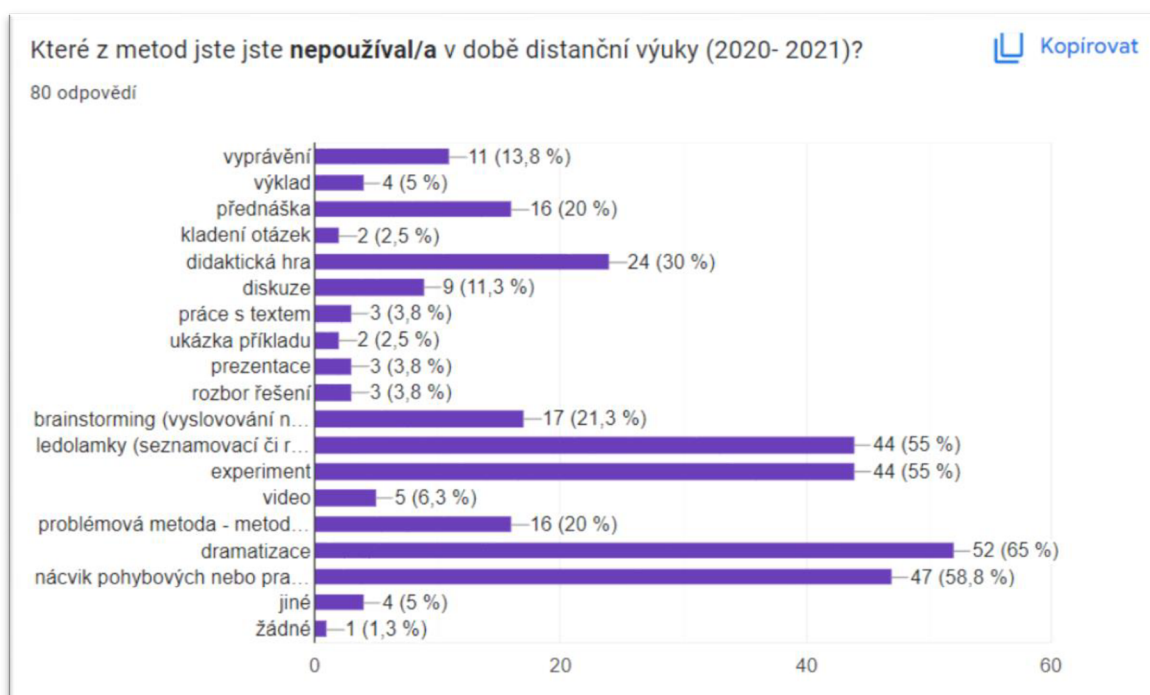
Otázka č. 2 – Kterých 5 metod výuky používáte nejčastěji při prezenční výuce?

Tato otázka nabízela výběr odpovědí. Nabízený výběr odpovědí byl stejný i v dalších otázkách - pro potřeby srovnání. Ke každé otázce tohoto typu byla následně připojena doplňující otázka s možností rozšířit svou odpověď i o takovou možnost, která se v nabídce nevyskytovala, a „schovala“ se pod poslední nabízenou odpověď „jiné“. Každý označil pět metod, které používá nejvíce.

Z výsledků dotazníku vyplývá, že učitelé při prezenční výuce používají těchto pět metod výuky: kladení otázek, práci s textem, výklad, ukázku příkladu a didaktickou hru. Nejčastější odpovědí je výuková metoda *kladení otázek*. Tuto metodu jako jednu z pěti nejčastějších metod výuky ve své praxi označilo 62,5 % (50 z 80) dotázaných. Druhou nejčastěji použitou odpovědí je výuková metoda *práce s textem*, kterou používá 55 % (44 z 80) respondentů. Následuje *výklad*, který zvolilo 53,8 % (43 z 80) dotázaných, *ukázka příkladu*, kterou zvolilo 47,5 % (38 z 80) a *didaktická hra* se 45 % (36 z 80).

3,8 % (3 z 80) respondentů zvolilo odpověď *jiné*. V doplňující otázce: *Pokud jste uvedl/a „jiné“, napište jaké*, byly odpovědi upřesněny. Dvě odpovědi uvedly, že se jednalo o *skupinovou práci*, a jedna odpověď uvedla *písně*.

Graf 3 – Otázka č. 3: Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?

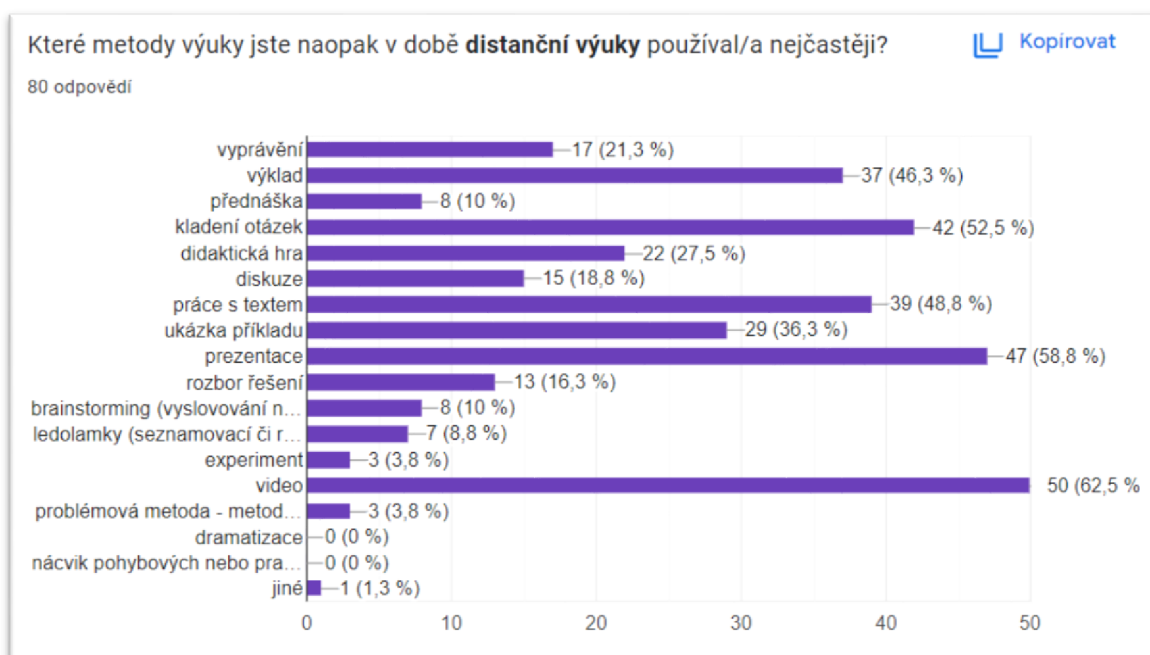

Otázka č. 3 - Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?

Další otázka zjišťovala, kterou z výukových metod v době distanční výuky v daném období učitelé nepoužívali vůbec. Respondenti nebyli limitováni, mohli zvolit libovolný počet z nabízených možností. Výrazně se vyčlenily čtyři metody, které při distanční výuce nebyly používány. 65 % (52 z 80) respondentů uvedlo, že takovou metodou byla *dramatizace*, dále metoda *nácviku pohybových nebo praktických dovedností* s 58,8 % (47 z 80) a shodně s 55 % (44 z 80) zvolili učitelé metodu *brainstormingu* a metodu *ledolamek*.

Doplňující či upřesňující otázka: *Pokud jste uvedl/a „jiné“, napište jaké, zaznamenala u čtyř respondentů odpověď skupinová práce.*

Graf 4 – Otázka č. 4: Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?

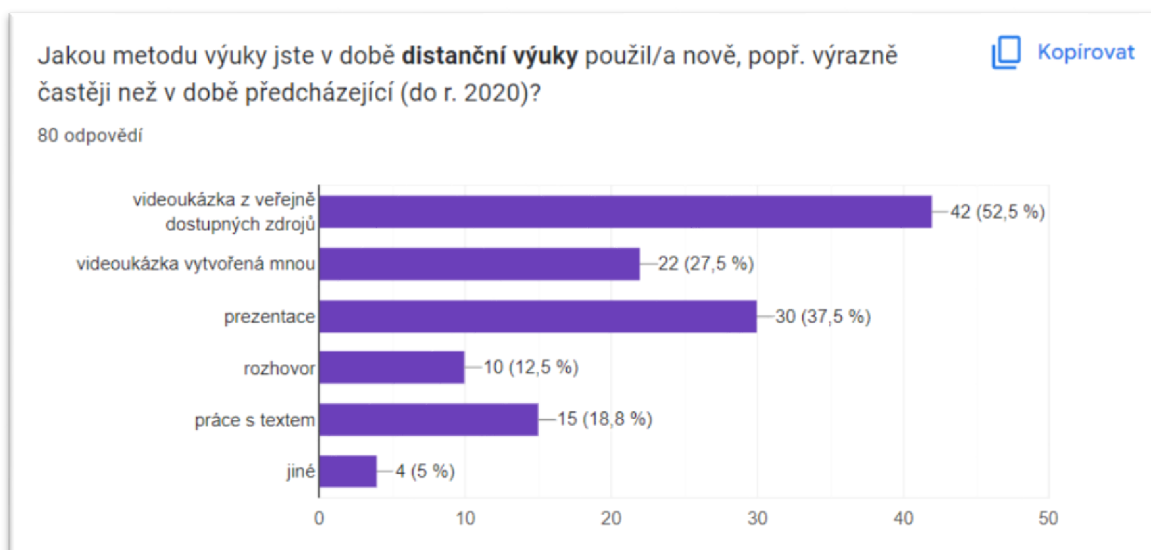

Otázka č. 4 – Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?

Další otázka měla vyzdvihnout takové metody výuky, které učitelé v praxi při distanční výuce využívali velice často, a považovali je proto za nejvhodnější pro výuku na dálku. Z dotazníku jednoznačně vyplývá, že takovou výukovou metodou bylo *video*, označilo ho 65 % (50 z 80) respondentů, s 58,8 % (47 z 80) následovala *prezentace*, dále pak s 52,5 % (42 z 80) *kladení otázek*, se 48,8 % (39 z 80) *práce s textem* a se 46,3 % (37 z 80).

Odpověď „*jiné*“ byla následně upřesněna a uvedla, že mezi nejčastější metodu výuky ve své praxi řadí *písně*.

Graf 5 - **Otázka č. 5** – Jakou metodu výuky jste v době distanční výuky použil/a nově, popř. výrazně častěji než v době předcházející (do r. 2020)?

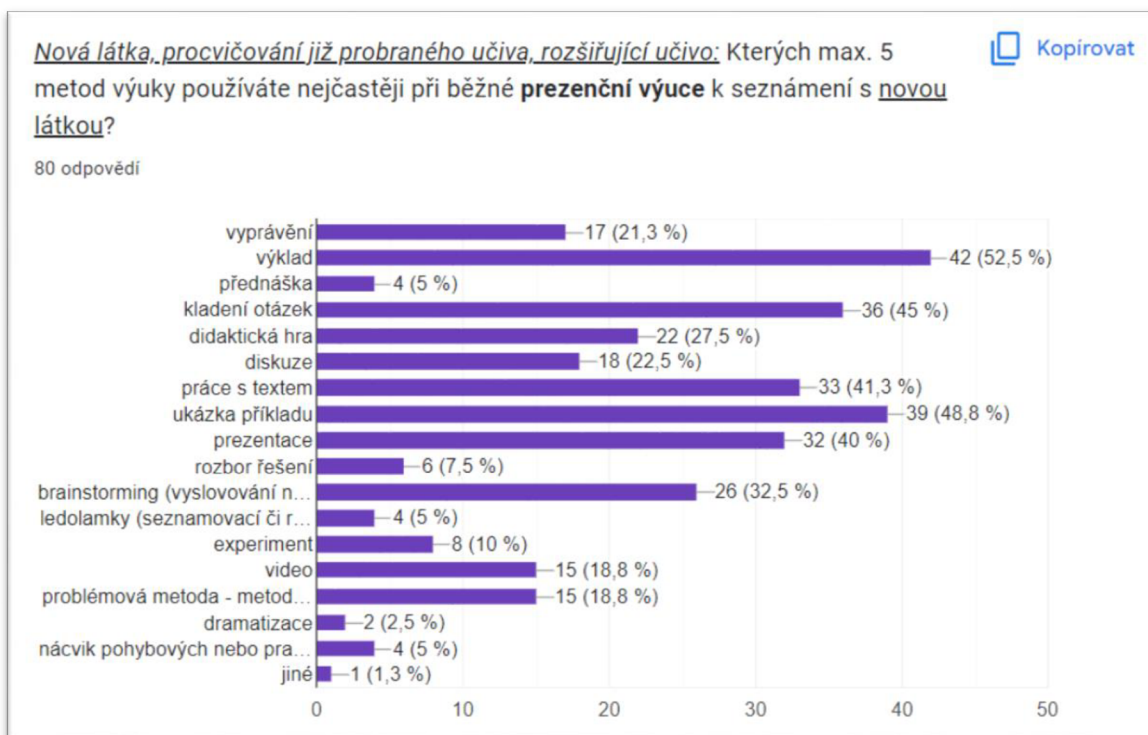
Otázka č. 5 – Jakou metodu výuky jste v době distanční výuky použil/a nově, popř. výrazně častěji než v době předcházející (do r. 2020)?

V otázce o nově používaných nebo výrazně častěji používaných metodách výuky v době distanční výuky bylo záměrem zmapovat, jestli učitelé využili nové, pro většinu neznámé situace k používání i jiných metod než těch, jež byly běžné do r. 2020 před plošnou distanční výukou. K předdefinovaným možnostem odpovědi, které měly respondenty inspirovat, mohli učitelé opět uvést další metody, které oni sami použili, přestože je v předešlém období nezařazovali.

Výsledkem je toto pořadí z nabízených možností: 52,5 % (42 z 80) – *videokázka z veřejně dostupných zdrojů*, 37,5 % (30 z 80) – *prezentace*, 27,5 % (22 z 80) – *videokázka vytvořená mnou*, 18,8 % (15 z 80) – *práce s textem* a 12,5 % (10 z 80) – *rozhovor*.

Z odpovědi „*jiné*“ vyplynulo, že nově nebo výrazně častěji než v době před distanční výukou použili někteří učitelé ve své výuce *práci s textem v podobě pracovního listu s doplňováním informací z učebnice*, dále pak *intenzivní práci ve skupinách a motivační „ikonky“ v TEAMSech*.

Graf 6 - **Otázka č. 6** - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k seznámení s novou látkou?

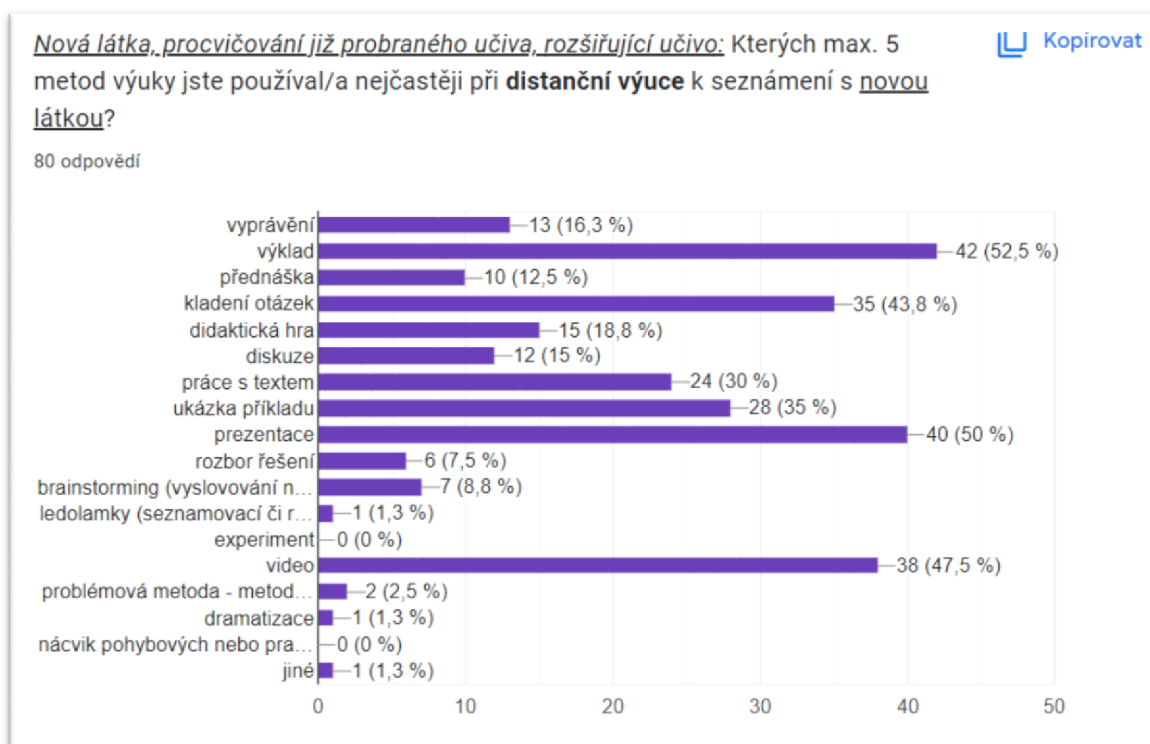

Otázka č. 6 - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k seznámení s *novou látkou*?

Následujících šest otázek mapuje, které výukové metody byly využívány k seznamování žáků s novou látkou, jaké k procvičování probraného učiva a jaké k zadávání učiva rozšiřujícího. Všechny tyto tři oblasti byly cíleny na dobu distančního vyučování i dobu výuky prezenční.

Při prezenční výuce učitelé nejčastěji využívají *výklad* – tuto možnost uvedlo 52,5 % (42 z 80) respondentů, 48,8 % (39 z 80) zvolilo *ukázku příkladu*, 45 % (36 z 80) *kladení otázek*, 41,3 % (33 z 80) *práci s textem* a 40 % (32 z 80) *prezentaci*.

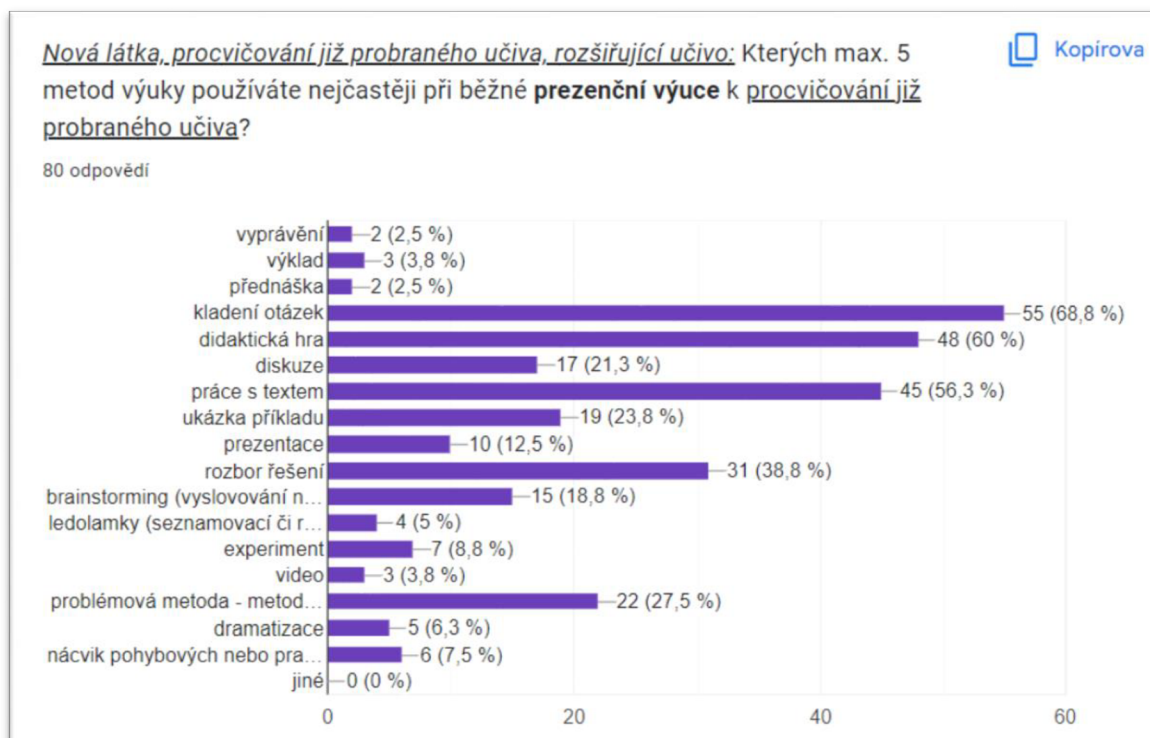
Graf 7 - **Otázka č. 7** - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k seznámení s novou látkou?

Otázka č. 7 - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo*: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k seznámení s *novou látkou*?

Stejně jako v předešlé otázce využívalo i při **distanční výuce** nejvíce učitelů pro seznámení s novou látkou metodu *výkladu* – 52,5 % (42 z 80), na druhém místě se však umístila *prezentace* – 50 % (40 z 80), následovalo *video* – 47,5 % (38 z 80), dále *kladení otázek* – 43,8 % (35 z 80) a *ukázka příkladu* – 35 % (28 z 80).

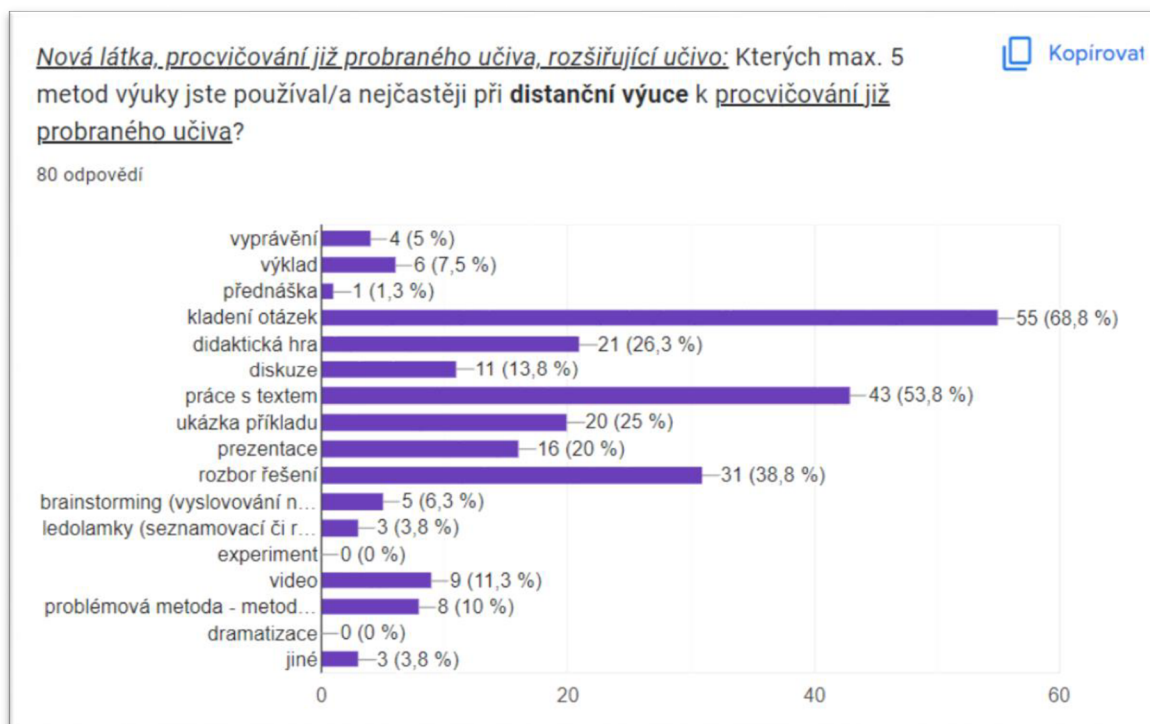
Graf 8 - **Otázka č. 8** - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k procvičování již probraného učiva?

Otázka č. 8 - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k *procvičování již probraného učiva*?*

Při prezenční výuce se k procvičování učiva učitelé nejčastěji přiklánějí k metodě *kladení otázek*, kterou využívá 68,8 % (55 z 80) dotázaných. Následuje *didaktická hra* se 60 % (48 z 80), *práce s textem* – 56,3 % (45 z 80), *rozbor řešení* – 38,8 % (31 z 80) a také *problémová metoda – metoda řešení problémů* s 27,5 % (22 z 80).

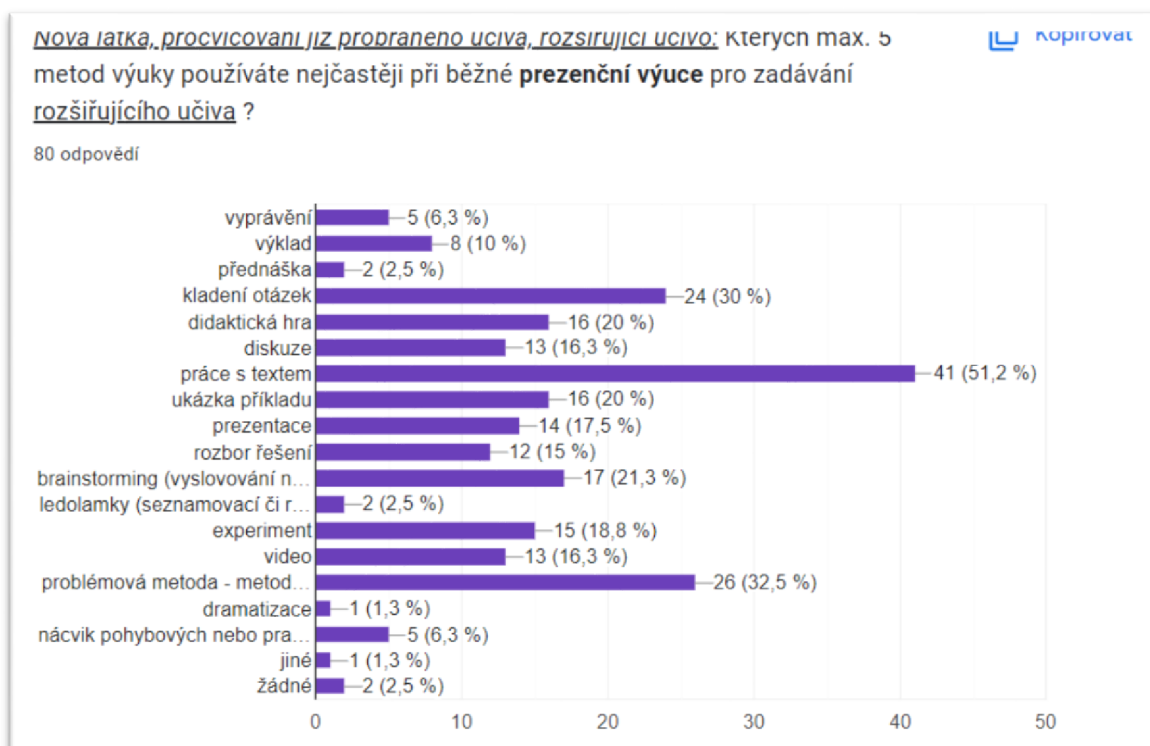
Graf 9 - **Otázka č. 9** - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k procvičování již probraného učiva?

Otázka č. 9 - *Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k procvičování již probraného učiva?*

Probrané učivo učitelé při distanční výuce procvičovali nejvíce *kladením otázek* – odpovědělo tak 68,8 % (55 z 80) respondentů, následuje *práce s textem* – 53,8 % (43 z 80), *rozběr řešení* – 38,8 % (31 z 80), *didaktická hra* – 26,3 % (21 z 80) a *ukázka příkladu* – tu zvolilo 25 % (20 z 80) respondentů.

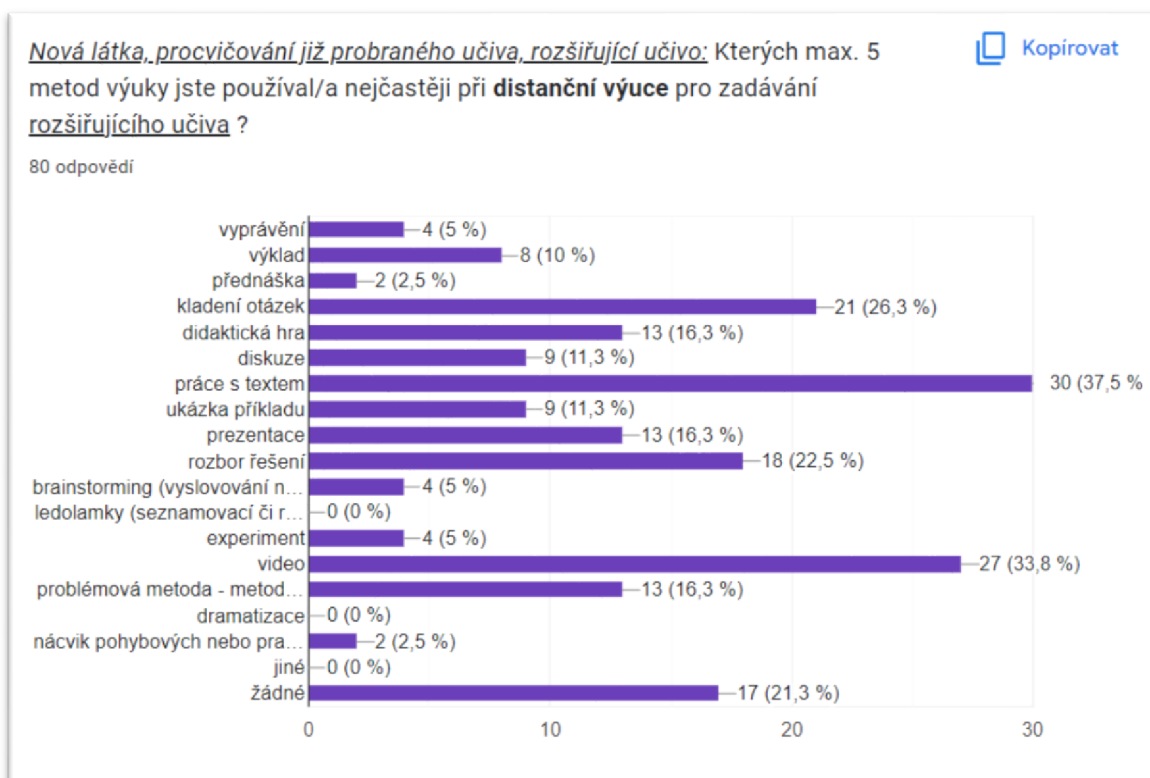
Graf 10 - **Otázka č. 10 - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** pro zadávání rozšiřujícího učiva?**

Otázka č. 10 - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce pro zadávání rozšiřujícího učiva?**

Problematiku zadávání rozšiřujícího učiva v době prezenční výuky řeší učitelé nejčastěji *prací s textem* – tuto metodu uvedlo 51,4 % (41 z 80) respondentů, dále volí *problémovou metodu* – 32,5 % (26 z 80), metodu *kladení otázek* – 30 % (24 z 80), *brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)* – 21,3 % (17 z 80) a s 20 % (16 z 80) jsou shodně používány dvě metody – *didaktická hra* a *ukázka příkladu*.

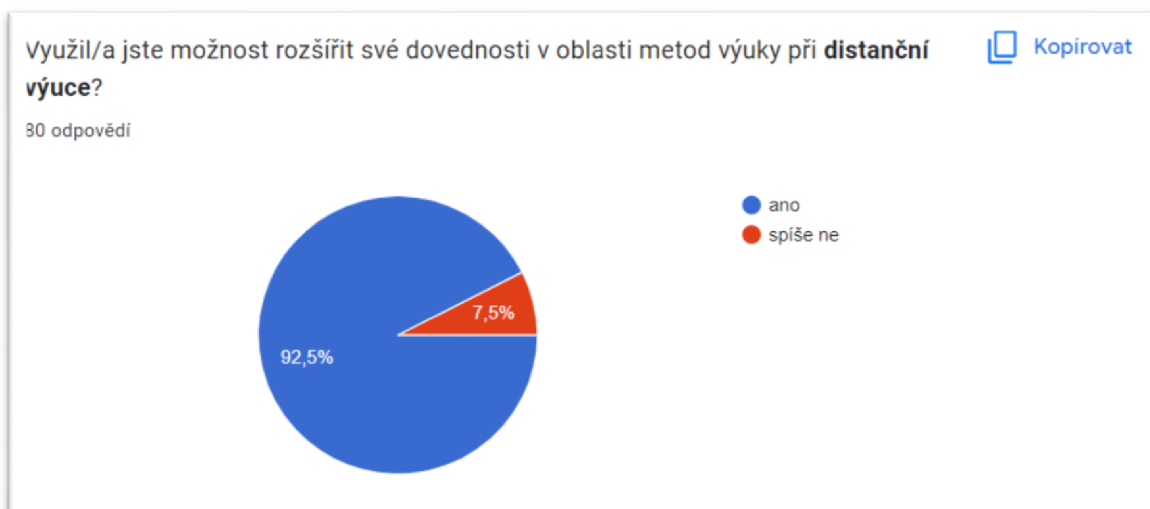
Graf 11 - **Otázka č. 11 - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při distanční výuce pro zadávání rozšiřujícího učiva?**

Otázka č. 11 - Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při distanční výuce pro zadávání rozšiřujícího učiva?

V distanční výuce se stejně jako ve výuce prezenční využívala pro zadávání rozšiřujícího učiva *práce s textem* – 37,5 % (30 z 80), nově se ale objevilo *video* – 33,8 % (27 z 80), dále to bylo *kladení otázek* – 26,3 % (21 z 80), *rozbor řešení* – 22,5 % (18 z 80) a 21,3 % (17 z 80) respondentů uvedlo, že rozšiřující učivo v době distanční výuky vůbec nezadávali.

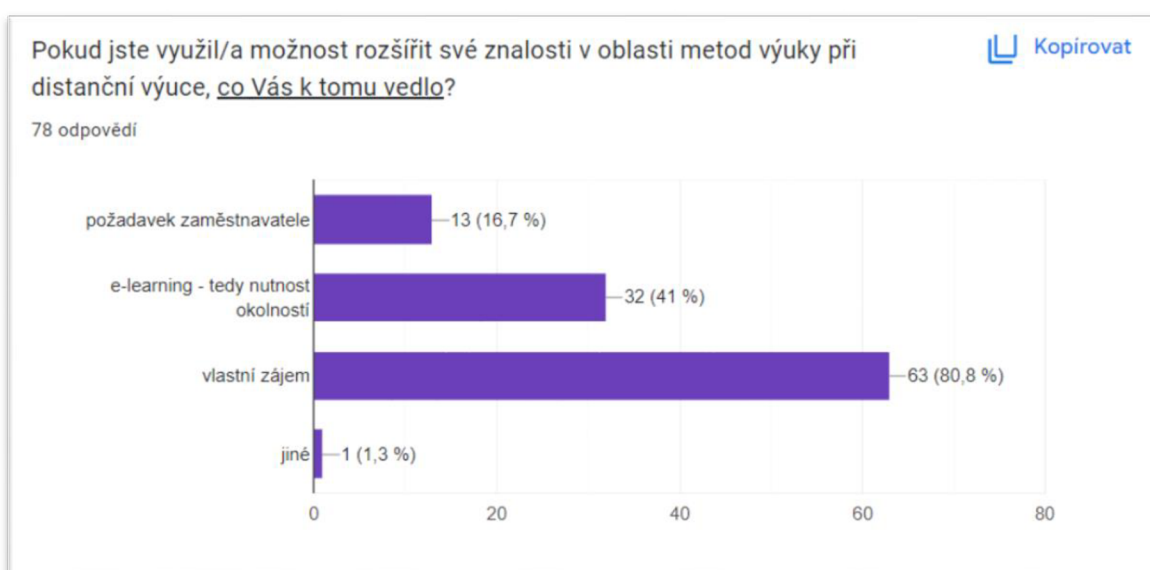
Graf 12 - Otázka č. 12 – Využíval/a jste možnost rozšířit své dovednosti v oblasti metod výuky při distanční výuce?

Otázka č. 12 – Využíval/a jste možnost rozšířit své dovednosti v oblasti metod výuky při distanční výuce?

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že podstatná většina dotazovaných učitelů možnost rozšířit si své dovednosti týkající se metod výuky využila. Tuto odpověď uvedlo 92, 5 % (75 z 80) dotázaných. Pouze 7,5 % (5 z 80) respondentů si své dovednosti nerozšířilo.

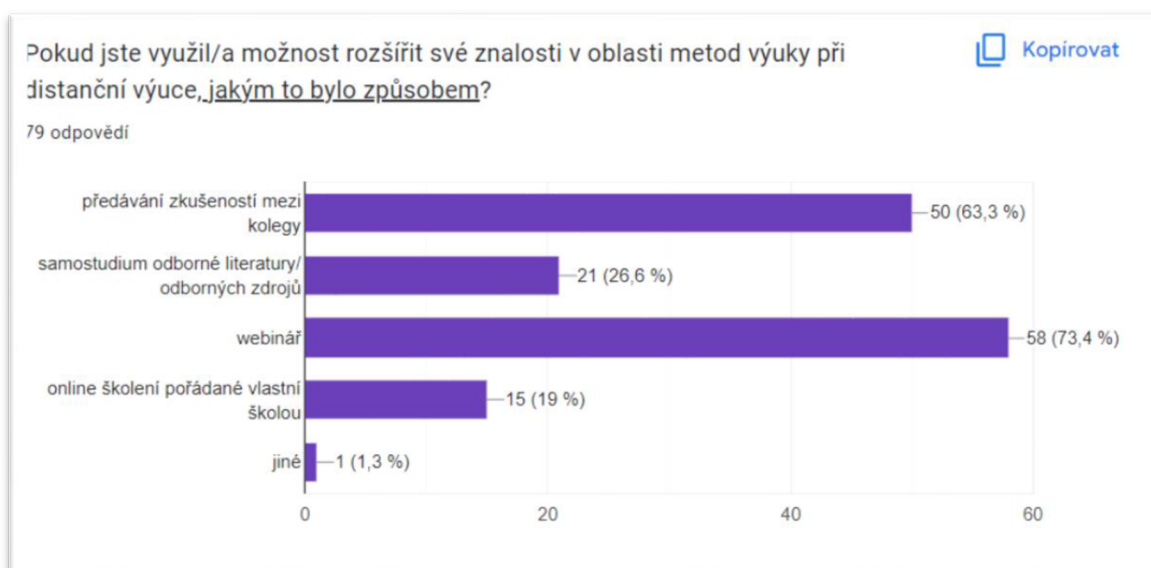
Graf 13 - Otázka č. 13 – Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, co Vás k tomu vedlo?

Otázka č. 13 – Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, co Vás k tomu vedlo?

K rozšíření znalostí v oblasti metod výuky při distanční výuce vedl většinu dotazovaných *vlastní zájem* – bylo to 80, 8 % (63 z 80). *Nutnost okolností – tedy e-learning* - uvedlo jako důvod k rozšiřování znalostí v oblasti metod výuky 41 % (32 z 80) respondentů. *Požadavek zaměstnavatele* uvedlo 16,7 % (13 z 80). Jeden dotazovaný uvedl jiný důvod – v dodatečné upřesňující odpovědi však odpověděl, že žádný.

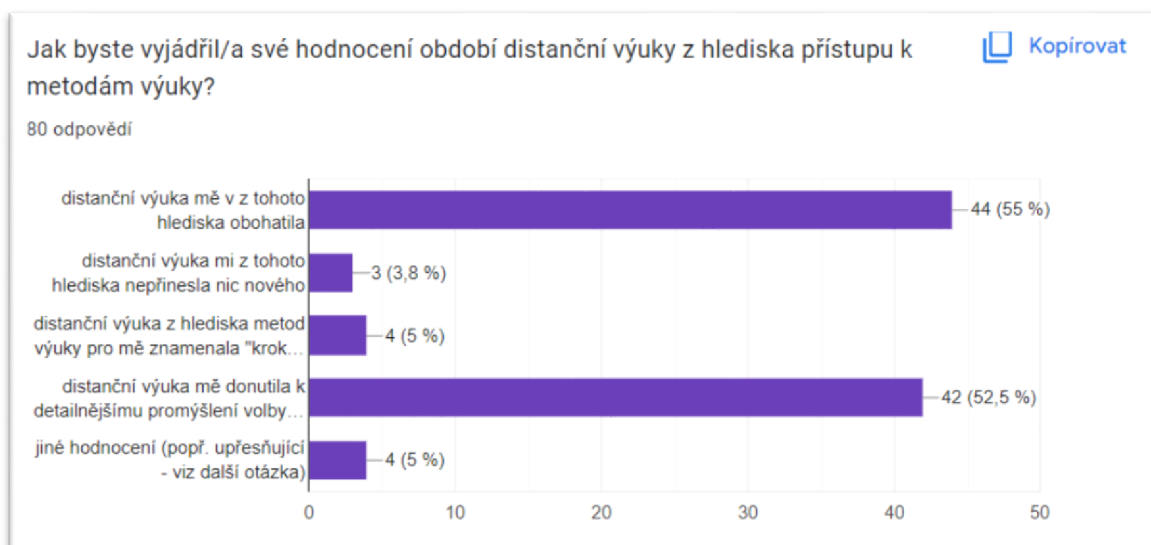
Graf 14 - Otázka č. 14 – Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, jakým to bylo způsobem?

Otázka č. 14 – Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, jakým to bylo způsobem?

Nejčastěji rozšiřovali učitelé své znalosti v oblasti metod výuky v době distanční výuky využíváním *webinářů* – tuto možnost zvolilo 73, 4 % (58 z 80) učitelů, *předávání zkušeností mezi kolegy* uvedlo 63,3 % (50 z 80) a *samostudium odborné literatury/ odborných zdrojů* 26,6 % (21 z 80). Jeden dotazovaný opět uvedl jiný důvod, a opět v dodatečné upřesňující odpovědi neuvedl jaký – napsal žádný.

Graf 15 - Otázka č. 15 – Jak byste vyjádřil/a své hodnocení období distanční výuky z hlediska přístupu k metodám výuky?

Otázka č. 15 – Jak byste vyjádřil/a své hodnocení období distanční výuky z hlediska přístupu k metodám výuky?

U této otázky nebyl zadán počet možných odpovědí – respondenti mohli zvolit libovolný počet odpovědí, které vyjadřují jejich hodnocení.

Distanční výuka z hlediska přístupu k metodám výuky *učitele obohatila* – odpověď zvolilo 55 % (44 z 80), současně 52,5 % (24 z 80) respondentů uvedlo také, že distanční výuka *ho donutila k detailnějšímu promýšlení volby výukové metody*. To byly dvě nejčastější odpovědi. 5 % učitelů (4 z 80) uvedlo, že distanční výuka z hlediska metod výuky pro ně znamenalo „*krok zpět*“ a pro 3,8 % (3 z 80) distanční výuka *nepřinesla nic nového* z hlediska přístupu k metodám výuky.

Jiné hodnocení zvolilo 5 % (4 z 80) učitelů a v dodatečném upřesňujícím dotazu uvedli, že distanční výuka znamenala nový náboj při přípravě online hodin, zdokonalení v oblasti používání IT, že z pozice tělocvikáře nebyla distanční výuka žádným přínosem, že jako učitelce výchov byla distanční výuka nepřínosná, nebo že distanční výuka respondenta hodně unavila.

Z charakteru uvedených upřesňujících hodnocení vyplývá, že učitelé odpovídali spíše na otázku o celkovém hodnocení distanční výuky, nehodnotili jen metody výuky.

5.4.2 Shrnutí výsledků a srovnání

Dotazníkové šetření o metodách výuky se soustředovalo na zjišťování, které z metod výuky učitelé v praxi využívají při běžné prezenční výuce nejvíce a které využívali nejvíce při distanční výuce, která v souvislosti s pandemií Covidu-19 nastala v letech 2020-2021. V souvislosti s distančním vzděláváním zjišťovalo i další skutečnosti, které s distanční výukou pro učitele nastaly a byly pro ně nové, jako byla potřeba rozšířit své znalosti, způsob takového rozšiřování či důvody, které k tomu učitele vedly – vše se zaměřením na metody výuky.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že nejčastějšími metodami používanými ve školách při prezenční výuce je *kladení otázek, výklad, práce s textem, ukázka příkladu a didaktická hra*. Při distanční výuce ve sledovaném období koronavirové pandemie však nejčastějšími metodami výuky bylo *video, prezentace, kladení otázek, práce s textem*. A až za nimi výklad. Obě otázky shodně uvádějí jako nejčastější metody výuky učitelů jak v prezenční, tak distanční výuce *kladení otázek a práci s textem*. První místo ale při běžné prezenční výuce zaujalo *kladení otázek*, ale při distanční výuce *video*.

Dále z odpovědí učitelů vyplynulo, že distanční výuka jim nedovolila používat některé z metod výuky, protože nebyly vhodné pro použití výuky při distančním způsobu vzdělávání, nebo nešly v určitém předmětu uskutečňovat vůbec, např. u tělocvikářů. Mezi takové podle dotazníků patřila především *dramatizace a nácvik pohybových nebo praktických dovedností*. Někteří z respondentů uvedli i metodu *brainstormingu*, která je ale při prezenční výuce užívána poměrně často, protože v pořadí nejčastěji užívaných metod při prezenční výuce skončil brainstorming na 6. místě, hned za pěti nejčastěji používanými metodami, které měli respondenti označit.

Nová situace v podobě distanční výuky zejména na základních a středních školách s sebou přinesla nutnost změn ve výukovém stylu a zároveň i ve volbě metod výuky. I když mnohé z výukových metod prezenční výuky bylo možné využívat i ve výuce na dálku, bylo nutné sáhnout i k takovým metodám, které učitelé dosud vůbec nepoužívali, nebo používali výjimečně, zřídka nebo v malé míře. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že zcela nově, nebo výrazně častěji než dříve používali učitelé v distanční výuce *videoukázky z veřejně dostupných zdrojů*. Velké procento učitelů uvedlo také výrazně častější používání prezentací.

V další části dotazníkového šetření jsme se zaměřili na konkrétní učivo a zjišťovali jsme, jaké výukové metody používají učitelé k seznámení s novou látkou, dále k procvičování již probraného učiva a také pro rozšiřující učivo. Dotazy opět směřovaly jak k běžné prezenční výuce, tak k distanční výuce.

K seznámení s novou látkou učitelé při běžné prezenční výuce podle zjištěných dat používají nejčastěji *výklad*. Při distanční výuce je zvolená metoda pro seznámení s novou látkou stejná – také *výklad*. Změna nastává u druhé nejčastěji používané metody: v prezenční výuce je to *ukázka příkladu*, ale v distanční výuce se jedná o *prezentaci*. Při dalším srovnání z výsledků dotazníku vidíme, že *ukázka příkladu*, která je v prezenční výuce na druhém místě, je v distanční výuce až na místě pátém a že *prezentace*, která je při distanční výuce na druhém místě, zaujala v prezenční výuce také až místo páté. Je ale zjevné, že obě metody patří do pěti nejčastěji používaných metod výuky pro seznámení s novou látkou jak pro prezenční, tak pro distanční výuku.

K procvičování již probraného učiva učitelé při běžné prezenční výuce podle zjištěných dat používají nejčastěji *kladění otázek*. Shodná je odpověď i pro distanční výuku. Na druhém místě však prezenční výuka využívá k procvičování již probraného učiva *didaktické hry*, ale distanční výuka procvičovala probrané učivo *prací s textem*. Mezi pěti nejčastějšími metodami používanými k procvičování učiva se jak u prezenční, tak u distanční výuky obě dvě metody z druhého místa objevují také, pouze na jiných pozicích v pořadí od jedné do pěti.

K zadávání rozšiřujícího učiva učitelé při běžné prezenční výuce podle zjištěných dat používají nejčastěji metodu *práce s textem*. Při distanční výuce byla shodně s prezenční výukou nejčastější metoda *práce s textem*. Rozdíl opět nastává až u druhé nejvíce používané metody: v prezenční výuce to je *problémová metoda - metoda řešení problémů*, ale v distanční výuce to bylo použití *videa*.

Z dotazníku lze ale vyčíst i další informaci, která ukazuje, že rozšiřující učivo v době distanční výuky velké procento dotazovaných nezadávalo vůbec, i když v běžné prezenční výuce tuto odpověď označili pouze 2 respondenti. Vyjádřeno procenty se nepřiklonilo k zadávání rozšiřujícího učiva 21 % respondentů (17 z 80).

Distanční výuka znamenala pro učitele novou výzvu v jejich práci, proto také další otázky dotazníkového šetření směřovaly i k hodnocení distančního vzdělávání a zvládnutí těchto nových výzev. Z výsledků vyplynulo, že většina dotazovaných v době distančního vyučování využila možnost rozšířit si své dovednosti v oblasti metod výuky. Bylo to jednoznačně především vzděláváním pomocí webinářů. Často však docházelo k tomu, že své dovednosti učitelé sdíleli a pomáhali si tím, že své zkušenosti si předávali mezi sebou navzájem. Při online spojení na dálku nebo při pravidelných poradách, které na školách probíhaly prezenčním způsobem. Nešlo jen o nápady do výuky, ale i technické zvládnutí jednotlivých úkonů spojených s výukou na dálku – např. vytváření skupin pro skupinovou práci, práci v aplikacích Google Classroom či Microsoft Teams, nahrávání videí a jejich vkládání do výukové aplikace aj. To, co učitele vedlo k rozšíření svých dovedností v oblasti metod výuky v době distanční výuky, byl podle výsledků dotazníku jejich *vlastní zájem*, který převážil nad požadavkem zaměstnavatele či nutností okolností.

V závěru dotazníkového šetření učitelé zhodnotili distanční výuku z hlediska metod výuky. Přestože někteří uvedli, že z tohoto hlediska metod výuky jim distanční výuka nepřinesla nic nového nebo že dokonce pro ně znamenala „krok zpět“, většina se shodla na tom, že ji distanční výuka přiměla k detailnějšímu promýšlení volby metody výuky a byla určitě pro jejich práci obohacím.

6 ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI

V praktické části bakalářské práce byl sestaven dotazník, který obsahoval otázky zaměřené na metody výuky. Učitelé základních a středních škol vyplňovaly dotazník týkající se metod výuky jednak v běžné prezenční výuce, jednak ve výuce distanční, která proběhla v letech 2020 až 2021 v souvislosti s pandemií epidemie Covid-19.

Výsledky dotazníkového šetření kázaly, že výukové metody užívané v běžné prezenční výuce byly v distanční výuce shodné pouze částečně, protože distanční forma výuky neumožňovala některé výukové metody použít vůbec. Shoda při volbě výukové metody byla zjištěna v případě seznamování žáků s novou látkou, při procvičování již probraného učiva i při zadávání učiva rozšiřujícího. Jednalo se ale vždy pouze o metodu umístěnou na prvním místě z pěti nejčastěji používaných. Další zvolené metody výuky už diferencovaly distanční a prezenční způsob výuky výrazněji. Při distanční výuce učitelé využívali více ty metody, které nevyžadovaly přímý osobní kontakt s žáky a studenty, jako je prezentace a videoukázka. I když obě uvedené metody jsou součástí i prezenční formy výuky, výrazně více se uplatnily při výuce distanční. Naopak metodami, které učitelé při distanční výuce užívali zřídka nebo vůbec, byla dramatizace a nácvik pohybových nebo praktických dovedností.

Z podrobného rozboru dotazníkového šetření v předešlé kapitole je dále zjevné, že distanční výuka poskytla učitelům prostor pro uskutečnění změn či inovací ve způsobu jejich příprav na výuku. Mnozí využili možnost sebevzdělávání, mnozí distanční výukou pohlédli na přípravu hodin z jiného pohledu a byli donuceni k detailnějšímu promýšlení volby metod výuky a následně i celé struktury hodiny, mnozí se museli naučit pracovat s novými počítačovými aplikacemi, aby distanční výuku bylo možné vůbec uskutečnit. Zkušenosti konkrétních učitelů mohou být různé, ale podle našich rozhovorů s učiteli na studentských praxích vyplývá, že distanční výuka i přes svou náročnost ve všech ohledech přinesla do českých škol změny a nové impulsy. Jak pro vedení škol, tak pro samotné učitele. A ty nyní, kdy na základních a středních školách probíhá opět převážně prezenční výuka, využívají naplno ke zkvalitnění své práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998, 248 s. ISBN 80-71-78-216-5.

ČÁSTKOVÁ, P., KLEMENT, M., ŠALOUN, P. a kol.: *Trendy ve vzdělávání 2021*. Sborník abstraktů mezinárodní konference. Univerzita Palackého v Olomouci, 2021, 50 s. ISBN 978-80-244-5924-0.

ČERNÝ, M., CHYTKOVÁ, D., MAZÁČOVÁ, P., ŠIMKOVÁ, D. *Distanční vzdělávání pro učitele*. 1. vyd. Brno: Flow, 2015. ISBN 978-80-905480-7-7.

JANIŠ, K. *Obecná didaktika - vybraná témata*. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta. Vyd. 5. Hradec Králové: Gaudeamus, 2012, 108 s. ISBN 978-80-7435-224-9.

JOYCE, B. R., CALHOUN, E. F.: *Creating Learning Experiences. The Role of Instructional Theory and Research*. Association for Supervision and Curriculum and Design, 1996, 88 s. ISBN 978-0871202727.

KALHOUS, Z., OBST, O. a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2009, 447 s. ISBN 978-80-7367-571-4.

Kol. *Filosofický slovník*. 1. vyd. Olomouc: FIN, 1995. 479 s. ISBN 80-7182-014-8.

LERNER, I. J. (1986). *Didaktické základy metod výuky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

MAŇÁK, J. *Alternativní metody a postupy*. Brno: Masarykova univerzita, 1997, 90 s. ISBN 80-210-1549-7.

MAŇÁK, J., HORÁKOVÁ, M. *Experiment v pedagogice*. Brno: Moravská zemská knihovna, 1994, 72 s. ISBN 80-7051-076-5.

MAŇÁK, J. *Funkce metod ve výuce*. Pedagogická orientace [online]. Czech Pedagogical Society, 2017, 11(3) [cit. 2023-02-14]. ISSN 1211-4669.

MAŇÁK, J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003, 219 s. ISBN 80-7315-039-5.

MAŇÁK, J., ŠVEC V., ŠVEC Š. *Slovník pedagogické metodologie*. Masarykova univerzita: Paido, 2005, 134 s. ISBN 80-210-3802-0.

MAREŠ, J., SLAVÍK, J., SVATOŠ, T., ŠVEC, V. *Učitelovo pojetí výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Centrum pro další vzdělávání učitelů, 1996. 91 s. ISBN 80-210-1444-X.

OBST, O. *Obecná didaktika*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, 176 s. ISBN 978-80-244-5141-1.

PECINA, P., ZORMANOVÁ, L. *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2009, 147 s. ISBN 978-80-210-4834-8.

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Šesté, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Portál, 2017, 483 s. ISBN 978-80-262-1228-7.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ E., MAREŠ J. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013, 400 s. ISBN 978-80-262-0403-9.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. Praha: Grada, 2007, 322 s. ISBN 978-80-247-1821-7.

TLÁSKALOVÁ, A. *123 tipů pro výuku, která baví děti i učitele*. Praha: Grada, 2021, 176 s. ISBN 978-80-271-4475-4.

VLČKOVÁ, I. *Nová média ve výuce: příručka ke kurzu "Využití počítače a internetu ve výuce"*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2012, 60 s. ISBN 978-80-7372-835-9

ZORMANOVÁ, L. *Výukové metody v pedagogice: tradiční a inovativní metody, transmisivní a konstruktivistické pojetí výuky, klasifikace výukových metod*. Praha: Grada, 2012, 155 s. ISBN 978-80-247-4100-0.

ŽÁK, Vojtěch. *Metody a formy výuky: hospitační arch.* Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012, 32 s. ISBN:978-80-87063-61-3.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Distanční vzdělávání v základních a středních školách. Česká školní inspekce. (2021). Dostupné: https://www.csicr.cz/html/2021/TZ_Distančni_vzdelavani_v_ZS_a_SS/html5

Kvalita vzdělávání v České republice. Česká školní inspekce. (2022). Dostupné z: [https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-\(5\)](https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-(5))

Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2020). Dostupné z: <https://www.msmt.cz/metodika-pro-distančni-vzdelavani>

Vzdělávání na dálku v ZŠ a SŠ. Česká školní inspekce. (2020). Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-Vzdelavani-na-dalku-v-ZS-a-SS>

WHO. (n.d.). *Coronavirus disease (COVID-19) pandemic.* Dostupné z: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov>

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Otázka č. 1: Působíte na ZŠ, nebo SŠ?	23
Graf 2 – Otázka č. 2: Kterých 5 metod výuky používáte nejčastěji při prezenční výuce?	24
Graf 3 – Otázka č. 3: Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?	25
Graf 4 – Otázka č. 4: Které z metod jste nepoužíval/a v době distanční výuky (2020 – 2021)?	26
Graf 5 - Otázka č. 5: Jakou metodu výuky jste v době distanční výuky použil/a nově, popř. výrazně častěji než v době předcházející (do r. 2020)?.....	27
Graf 6 - Otázka č. 6: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné prezenční výuce k seznámení s novou látkou?	28
Graf 7 - Otázka č. 7: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při distanční výuce k seznámení s novou látkou?.....	29
Graf 8 - Otázka č. 8: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné prezenční výuce k procvičování již probraného učiva?.....	30
Graf 9 - Otázka č. 9: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při distanční výuce k procvičování již probraného učiva?.....	31
Graf 10 - Otázka č. 10: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné prezenční výuce pro zadávání rozšiřujícího učiva?	32
Graf 11 - Otázka č. 11: <i>Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo:</i> Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při distanční výuce pro zadávání rozšiřujícího učiva?	33
Graf 12 - Otázka č. 12: Využíval/a jste možnost rozšířit své dovednosti v oblasti metod výuky při distanční výuce?.....	34
Graf 13 - Otázka č. 13: Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, co Vás k tomu vedlo?.....	34

Graf 14 - **Otázka č. 14:** Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, jakým to bylo způsobem?.....35

Graf 15 - **Otázka č. 15:** Jak byste vyjádřil/a své hodnocení období distanční výuky z hlediska přístupu k metodám výuky?.....36

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Dotazník – Metody výuky

Příloha 1 – Dotazník – Metody výuky

METODY VÝUKY - dotazník

Působíte na:

- ZŠ
- SŠ

Kterých 5 metod výuky používáte nejčastěji při prezenční výuce?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozechřivací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Které z metod jste **nepoužíval/a** v době distanční výuky (2020- 2021)?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozechřivací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit

- jiné
- žádné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Které metody výuky jste naopak v době **distanční výuky** používal/a nejčastěji?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozehrívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Jakou metodu výuky jste v době **distanční výuky** použil/a nově, popř. výrazně častěji než v době předcházející (do r. 2020)?

- videoukázka z veřejně dostupných zdrojů
- videoukázka vytvořená mnou
- prezentace
- rozhovor
- práce s textem
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k seznámení s novou látkou?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace

- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozehřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k seznámení s novou látkou?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozehřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** k procvičování již probraného učiva?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace

- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozehřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** k procvičování již probraného učiva?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozehřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky používáte nejčastěji při běžné **prezenční výuce** pro zadávání rozšiřujícího učiva?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení

- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozechřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné
- žádné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Nová látka, procvičování již probraného učiva, rozšiřující učivo: Kterých max. 5 metod výuky jste používal/a nejčastěji při **distanční výuce** pro zadávání rozšiřujícího učiva?

- vyprávění
- výklad
- přednáška
- kladení otázek
- didaktická hra
- diskuze
- práce s textem
- ukázka příkladu
- prezentace
- rozbor řešení
- brainstorming (vyslovování nápadů na dané téma)
- ledolamky (seznamovací či rozechřívací hry k aktivizaci žáků)
- experiment
- video
- problémová metoda – metoda řešení problému
- dramatizace
- nácvik pohybových aktivit
- jiné
- žádné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Využil/a jste možnost rozšířit své dovednosti v oblasti metod výuky při **distanční výuce**?

- ano
- spíše ne

Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při **distanční výuce**, co Vás k tomu vedlo?

- požadavek zaměstnavatele
- e-learning – tedy nutnost okolností
- vlastní zájem
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Pokud jste využil/a možnost rozšířit své znalosti v oblasti metod výuky při distanční výuce, jakým to bylo způsobem?

- předávání zkušeností mezi kolegy
- samostudium odborné literatury/odborných zdrojů
- webinář
- online školení pořádané vlastní školou
- jiné

Pokud jste uvedl/a "jiné", napište jaké:

Text stručné odpovědi:

Jak byste vyjádřil/a své hodnocení období distanční výuky z hlediska přístupu k metodám výuky?

- distanční výuka mě z tohoto hlediska obohatila
- distanční výuka mi z tohoto hlediska nepřinesla nic nového
- distanční výuka z hlediska metod výuky pro mě znamenala „krok zpět“
- distanční výuka mě donutila k detailnějšímu promýšlení volby metody výuky
- jiné hodnocení (popř. upřesňující – viz další otázka)

Pokud jste uvedl/a "jiné", nebo chcete napsat přesnější hodnocení, napište jaké:

Text stručné odpovědi: